

اقسام بیمار و بیماری

۱) بیماریانی به طور سریایی معالجه می شوند و بیماری آن ها هیچ مانع و مشکلی برای خواندن نماز و سایر عبادات ایجاد نخواهد کرد که این دسته افراد نماز خود را از نظر وقت، رعایت قبله و طهارت و امثال آن مانند قبل از بیماری بجا می آورند.

۲) بیماران بدحال یا اورژانسی که قادر به انجام عبادات عملی و نماز نیستند مگر با ایما و اشاره گاهی ممکن است کسانی باشند که اصلا فاقد بعضی از شرایط کلی تکلیف مانند عقل و قدرت باشند که در این صورت تکلیف از آنان ساقط است قضا هم بر آنان واجب نیست. مثل افرادی که در وقت نماز در حال کمای مطلق به سر می برند و یا بیماران روانی سخت که عقل و مشاعر آنان از کار افتاده است.

۳) بیماری های خاص که جزء دسته اول و دوم نیستند ولی در مورد نماز واحکام نماز مانند طهارت، قبله و امثال آن از احکام و مسائل خاصی برخوردار می باشند.

احکام شرعی بیماران

نماز گزاران بیمار

نماز گزار همیشه باید قبل از ورود به نماز به چند موضوع که در ارتباط با صحت نماز است توجه نماید، آن مسائل به عنوان مقدمات نماز محسوب می شود که عبارت است از: طهارت، وقت، قبله، پوشش یا ستر، مکان نماز گزاره و غیره ....

احکام پاکي لباس و بدن بیمار

اگر در بدن یا لباس نماز گزار، خون زخم یا جراحت یا دمل باشد، و یا اگر چرکی که آمیخته با خون یا دارو نجس شود، طوری است که آب کشیدن بدن یا لباس یا عوض کردن لباس برای بیشتر مردم یا برای این بیمار سخت است، تا وقتی که زخم یا جراحت یا دمل خوب نشده می تواند با آن نماز بخواند.

کسی که عمداً با بدن یا لباس نجس نماز می خواند نمازش باطل است.

اگر کسی نداند چیزی نجس است و با آن نماز بخواند، در صورتی که وظیفه یادگیری مساله بوده، نمازش باطل است.

*اگر شخص فراموش کند، که بدن یا لباسش نجس است و در بین نماز یا بعد از آن یادش بیاید، باید نماز را دوباره بخواند و اگر وقت گذاشته است، قضا نماید.

*اگر شخص نداند که بدن یا لباسش نجس است و بعد از نماز بفهمد نجس بوده، نماز او صحیح است، ولی احتیاط مستحب آن است که اگر وقت دارد دوباره آن نماز را بخواند.

*اگر کسی که به پاک بودن بدن یا لباس خود شک دارد چنانچه نماز بخواند و بعد از نماز بفهمد که بدن یا لباسش نجس بوده نماز او صحیح است.

*اگر لباس را آب بکشد و یقین کند که پاک شده و با آن نماز بخواند و بعد از نماز بفهمد، پاک نشده، نمازش صحیح است.

خون بدن انسان یا حیوان حلال گوشت اگر چه در چند جای بدن و لباس باشد در صورتی که روی هم کمتر از درهم (تقریباً یک بند انگشت) باشد نماز خواندن با آن اشکال ندارد البته اگر سر سوزنی خون حیض باشد نماز باطل است.

*اگر خون روی لباسی که آستر دارد بریزد و به آستر برسد و یا به آستر بریزد و روی لباس خونی شود، باید هر کدام را جدا حساب نمود پس اگر خون روی لباس و آستر مجموعاً کمتر از درهم (تقریباً یک بند انگشت) باشد نماز با آن صحیح است.

*اگر لباس های کوچک که نمی شود با آنها عورت را پوشاند نجس شود، مانند عرق چین و جوراب و... نماز با آن صحیح است و نیز اگر با انگشتری نجس نماز بخواند اشکال ندارد.

وضوی جبیره

جبیره بر روی زخم ها، جراحات، چرک ها، دمل ها، شکستگی ها و بریدگی ها قرار می دهند مانند پانسمان، تخته، پارچه، دارو، پماد و گچ که محل زخم یا شکستگی را می بندد. در هر عضوی از بدن احتمال دارد، جبیره (پانسمان) داشته باشد. زیرا امکان وجود جراحت، شکستگی یا زخم در هر نقطه از بدن وجود دارد، وضوی جبیره وضوی خاص است که همه مواعنی که در اعضا وضو ایجاد شده باشد اطلاق می گردد.

به چه کسی وضوی جبیره واجب است :

۱) کسی که زخمی در اعضا وضو داشته باشد، که آن زخم یا عامل درونی داشته باشد (قروح) و یا عامل بیرونی داشته باشد (جروح)

۲) اگر در اعضا وضو نجاست (مثل خون) باشد و یا غیر نجاست (پماد) باشد، به طوری که امکان برطرف نمودن آن نباشد یا به قدری مشقت داشته باشد که غیر قابل تحمل است و آب ضرر داشته باشد.

چه زمانی وضوی جبیره لازم است :

- اگر جبیره تمام اعضا وضو را گرفته باشد علاوه بر وضوی جبیره تیمم جبیره ای هم لازم است.

- اگر جبیره تمام یک عضو را گرفته باشد علاوه بر وضوی جبیره تیمم جبیره ای هم لازم است.

- اگر قسمتی از اعضا وضو گرفته باشد فقط وضوی جبیره ای کفایت می کند.

تیمم جبیره ای :

اگر پیشانی و پشت دست ها زخم است و پارچه یا چیز دیگری را که بر آن بسته را نمی تواند باز کند، دست را روی آن بکشد و نیز اگر کف دست زخم باشد و پارچه یا چیز دیگری را که بر آن بسته نتواند باز کند، دست را با همان پارچه به چیزی که تیمم بر آن صحیح است بزند و به پیشانی و پشت دستها بکشد.

کیفیت تیمم :

ارکان چهارگانه است:

۱- نیت

۲- دو کف دست با هم بر چیزی که تیمم به آن صحیح است، زده شود.

۳) کشیدن کف هر دو دست به تمام پیشانی و دو طرف آن از جایی که موی سر می روید، تا ابروها و بالای بینی و بنا بر احتیاط واجب باید دستها روی ابروها نیز کشیده شود.

۴) کشیدن کف دست چپ به تمام پشت دست راست و بعد از آن کشیدن کف دست راست به تمام پشت دست چپ